

ROZDZIAŁ VIII UZASADNIENIE PODEJŚCIA INNOWACYJNEGO DLA PLANOWANYCH W RAMACH LSR PRZEDSIĘWZIĘĆ

- VIII. 1. Innowacyjność w wymiarze lokalnym**
- VIII. 2. Zastosowanie pomysłów i rozwiązań znanych gdzie indziej, jednak mających nowatorski charakter na danym terenie**
- VIII. 3. Nowatorskie wykorzystanie lokalnych zasobów**
- VIII. 4. Rozwój nowych rodzajów produkcji lub usług**
- VIII. 5. Nowe sposoby zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju**
- VIII. 6. Możliwość zastosowania lokalnych pomysłów gdzie indziej**

VIII. 1. INNOWACYJNOŚĆ W WYMIARZE LOKALNYM

Innowacyjne podejście dla planowanych przedsięwzięć, w wymiarze lokalnym, to poszukiwanie nowych, lepszych i efektywniejszych sposobów rozwiązywania problemów na obszarach LGD.

Innowacyjność w tym kontekście należy rozumieć jako:

1. Zintegrowane podejście do problemów
2. Partnerstwo – współpraca różnych podmiotów o kluczowym znaczeniu
3. Zaangażowanie się w proces wypracowywania innowacyjnych rozwiązań grup docelowych, co daje większe szanse na skuteczność wypracowanego i zrealizowanego projektu - zasada *empowerment*
4. Działania ukierunkowane na „horyzontalne” upowszechnienie wypracowanych sposobów rozwiązywania problemów i włączenie wypracowanych rezultatów do polityk lokalnych - zasada *mainstreaming*
5. Interakcja z otoczeniem - upowszechnianie działań i „słuchanie” opinii publicznej.

VIII. 2. ZASTOSOWANIE POMYSŁÓW I ROZWIĄZAŃ ZNANYCH GDZIE INDZIEJ, JEDNAK MAJĄCYCH NOWATORSKI CHARAKTER NA DANYM TERENIE

Innowacyjność wiąże się z wprowadzeniem czegoś nowego, nowatorstwem, reformą, ulepszeniem. Może ona dotyczyć wszelkich dziedzin i sfer oddziaływań w różnych kierunkach. Innowacyjne są więc wszystkie ulepszenia maszyn i urządzeń, reformy systemów, jak i tworzenie zupełnie nowych rzeczy, zjawisk lub wartości. Innowacje mogą dotyczyć zarówno najwyższych technologii, jak i elementów życia codziennego.

W przypadku Programu Leader innowacyjne jest oddolne inicjowanie rozwoju lokalnego. Społeczność lokalna, poprzez swoich reprezentantów, którzy nie są „lokalna władzą” bada potrzeby, formułuje cele, aktywizuje ludzi do zabierania głosu o swojej przyszłości. Lokalna Grupa Działania ustala zasady i staje się instytucją grantodawczą, która w sposób przejrzysty, jawny i demokratyczny wybiera do realizacji najlepsze dla rozwoju lokalnego projekty. I choć nie jest to innowacja w skali Europy, to na pewno w skali lokalnej jest to nowatorskie działanie, które – jak można już policzyć – uruchomiło kilkaset osób, które rozpoczęły, być może, nowy etap swojego życia – działanie na rzecz dobra wspólnego.

LGD „Na Śliwkowym Szlaku” chce czerpać wzory z najlepszych doświadczeń europejskich i polskich Lokalnych Grup Działania

Projekty współpracy dotyczyć będą:

- Połączonych działań promujących wspólne produkty turystyczne
- Włączenie się w budowanie ponadnarodowych sieci współpracy na obszarach wiejskich
- Promocji produktu lokalnego
- Szkolenia rolników, wymiany doświadczeń w zakresie dywersyfikacji na obszarach wiejskich, realizacji projektów modelowych
- Tworzenia szlaków turystycznych
- Uatrakcyjnienia turystycznego obszaru

VIII. 3. NOWATORSKIE WYKORZYSTANIE LOKALNYCH ZASOBÓW

Chociaż koncepcja LEADER i jej praktyczne wdrażanie są innowacyjne same w sobie, to konkretne działania także muszą być innowacyjne. Mogą one dotyczyć nowego sposobu promowania lokalnych zasobów, działań służących rozwojowi lokalnemu i nie podejmowanych przez inne programy, działania przynoszące nowe rozwiązania problemów obszarów wiejskich albo przynoszące w efekcie powstanie nowego produktu, nowego procesu, nowej formy organizacyjnej albo rozwój nowego rynku.

Bogactwo zasobów naturalnych oraz ludzkich nie były dotąd wykorzystywane w sposób zintegrowany. I choć wiele projektów wydawałoby się przebiegać będzie według tradycyjnych schematów, to innowacyjność polega na planowaniu na większym obszarze, co daje możliwości łączenia i w końcu uzyskania efektu synergii działań.

Potencjał rozwojowy obszaru, tradycyjnie związanego z rolnictwem, tkwi w uwarunkowaniach geograficznych i kapitale ludzkim. Rozwój turystyki na tym obszarze może być oparty na dziedzictwie kulturowym i sprzyjającym warunkom przyrodniczym. Innowacyjność w tym podejściu polega na zintegrowanych działaniach 5 gmin, które wspólnie planują rozwój sfery turystycznej, proponując działania wszystkim partnerom zamieszkującym obszar: przedsiębiorcom, organizacjom pozarządowym, społecznym, grupom formalnym i nieformalnym. Ma to na celu podniesienia i wzbogacenie atrakcyjności turystycznej obszaru oraz poprawienia wizerunku poprzez właściwe wykorzystanie walorów kulturowych.

W ramach realizowanych operacji możliwe jest także zastosowanie innowacyjnych rozwiązań w projektach z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego:

- Szlaki związane z przysiółkami i rolami (np. Szlak Iwkowskich Ról)
- Szlak Węgierski.
- Szlak Śliwkowy.

Kompleksowe wsparcie dla działań związanych z podejmowaniem przez rolników dodatkowej pracy w usługach turystycznych, przetwórstwie i w produkcji ekologicznej żywności jest innowacyjnym działaniem pozwalającym na stworzenie młodym ludziom alternatywy do emigracji do miast i za granicę. Równocześnie z tymi działaniami wspierana jest infrastruktura społeczna pozwalająca mieszkańcom ciekawie spędzać wolny czas, rozwijać umiejętności i zdobywać nowe kwalifikacje.

VIII. 4. ROZWÓJ NOWYCH RODZAJÓW PRODUKCJI LUB USŁUG

Innowacja jest wbudowana w różne elementy programu, np. także w rozpowszechnianie informacji do innych grup pragnących czerpać inspirację z dokonań w innych miejscach albo zainteresowanych przyłączeniem się do wspólnego działania.

Artyści ludowi, którzy zaniechali w poprzednich czasach tworzenia, rzemieślnicy, uprawiający ginące zawody, a także rolnicy, którzy kultywują tradycyjne uprawy będą wspierani przez LGD w ramach realizacji LSR. LGD identyfikować będzie te zawody, które – z punktu widzenia kultywowania tradycji i rozwoju turystyki opartej na dziedzictwie lokalnym – będą ważnym elementem rozwojowy.

Najważniejszym jednak przykładem jest produkt regionalny i planowany sposób podejścia do jego zagospodarowania i promocji:

Tytułowym „bohaterem” obszaru są śliwki. Na obszarze, przetwarzanie owoców jest tradycją, ale suszenie owoców jest także specyfiką o czym szeroko opisane jest w rozdziale 2. Słabością dla rozwoju tej dziedziny przetwórstwa jest przyporządkowanie tych owoców konkretnie do jednego okresu – do Świąt Bożego Narodzenia. Po prostu produkt ten kojarzony jest z kompotem wigilijnym i niczym więcej. A tymczasem największy konkurent naszych rodzimych owoców, śliwka kalifornijska, jest dostępna w sklepach i supermarketach przez cały rok. Zatem co zrobić, by ten stan rzeczy zmienić? Lokalna Grupa Działania chce zająć się tym problemem kompleksowo, ze względu na jego złożoność a to przede wszystkim ze względu na:

- brak wiedzy wśród klientów, że w Polsce suszy się owoce na ciepło (jak śliwkę kalifornijską) i dymem, czyli sposobem tradycyjnym. Przez to jest ona utożsamiana li wyłącznie z charakterystycznym zapachem wędzarni przyporządkowanym do Świąt Bożego Narodzenia;
- brak wiedzy wśród klientów na temat wartości, jakie zawierają w sobie suszone owoce, dlatego są one wykorzystywane sporadycznie, a jeśli już to raczej owoce typu morele, banany, ananasy dostępne w supermarketach, produkowane za granicą i zazwyczaj z dużą ilością równego rodzaju konserwantów;
- brak polskich suszonych owoców w sklepach przez cały rok, spowodowany
 1. przekonaniem producentów, że po wyprodukowaniu (ususzeniu) we wrześniu, muszą ten towar sprzedać przed świętami (w grudniu), bo inaczej nikt go później nie kupi i towar się zepsuje;
 2. brakiem możliwości odpowiedniego pakowania i przechowywania (chłodnie), tak aby suszone owoce mogły być sprzedawane cały rok;

Istnieje, także wśród producentów przekonanie, że po wyprodukowaniu (ususzeniu) we wrześniu, muszą ten towar sprzedać przed świętami (w grudniu), bo inaczej nikt go później nie kupi i towar się zepsuje. Drugim ich problemem jest brak możliwości odpowiedniego pakowania i przechowywania (chłodnie), tak aby suszone owoce mogły być sprzedawane cały rok. Chcemy to zmienić poprzez:

1. Edukację potencjalnych klientów, producentów i odbiorców w sklepach i hurtowniach;
2. Promocję produktu i producentów;
3. Projekty umożliwiające wypromowanie suszonych owoców, jako tradycyjnego polskiego produktu ekologicznego, ale ogólnie dostępnego.

VIII. 5. NOWE SPOSOBY ZAANGAŻOWANIA LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI W PROCES ROZWOJU

Po raz pierwszy na tak dużą skalę ludzie wypowiadają się o kierunkach rozwoju obszaru, wierząc, że mają wpływ na realizację projektów. Są także zaangażowani w proces oceny i aktualizacji strategii

Mieszkańcy chcą podnosić swoje kwalifikacje. To oni decydują o tym jakiego rodzaju szkolenia i warsztaty potrzebne są dla ich osobistego rozwoju. Lokalna Grupa Działania opracowała system zbierania informacji o zapotrzebowaniu na szkolenia. Przeprowadza się badania potrzeb na zebraniach wiejskich. Możliwe jest też zgłaszanie ich w Internecie. Na tej podstawie przygotowana jest oferta szkoleniowa. Takie podejście jest niewątpliwie innowacyjne, gdyż do tej pory to firmy szkoleniowe wychodziły z propozycjami tematów.

Nigdy dotąd siedem gmin wspólnie, oddolnie, nie planowało swojego rozwoju, nastawionego na bliskie ludziom sprawy. I choć Leader nie załatwia problemów dotyczących zapóźnień cywilizacyjnych, to ludzie sami decydują o remoncie świetlicy, boiska, organizacji turnieju piłkarskiego itd. Także integracja tego obszaru poprzez znajdowanie elementów łączących gminy, praca nad sieciowaniem produktów turystycznych to jest niezwykle – jak dotąd – działanie innowacyjne reprezentantów wielu środowisk.

VIII. 6. MOŻLIWOŚĆ ZASTOSOWANIA LOKALNYCH POMYSŁÓW GDZIE INDZIEJ

Niektóre projekty znane w innych miejscach, a nawet w obszarze LGD, w nowym, szerszym ujęciu planowanym w LSR należy traktować jak nowe projekty. Przykładowo tematyczne szlaki turystyczne oparte o zasoby nie tylko przyrodnicze, ale głównie kulturowe i historyczne regionu (Szlak Węgierski, Szlak Śliwkowy) - to nie są nowe rozwiązanie w skali Europy, ani Polski, ale na obszarze LGD, w planowanej skali, z próbą nadania temu wymiaru gospodarczego – to działanie nowe.

Większość projektów i przedsięwzięć realizowanych na obszarze LGD może być zrealizowana na innych obszarach. Wydaje się jednak, że nasze podejście do produktu lokalnego i planach jego promocji może być wzorem dla innych. Chcemy bowiem zająć się nim od produkcji, aż po sprzedaż i to w sposób systemowy. Cały program ma objąć teren 7 gmin, a więc w skali, która także jest dla naszego obszaru precedensem, innowacją.

Dodać warto, że LGD stosuje w tym przypadku zarówno elementy zintegrowanego, jak i innowacyjnego podejścia.